

בית משפט לענייני משפחה בבאר שבע

א"פ 47596-07-20

תיק חיצוני:

בפני: כב' הנשיא, השופט אלון גביון
המבקש
המרכז הישראלי לאפטרופסות - הקרן לטיפול בחסויים
ע"י ב"כ עו"ד מהלה

נגד

המשיבים
1. ב"כ היועץ המשפטי לממשלה
ע"י ב"כ עו"ד קליימן

2. מ'

ע"י האפוטרופ' לדין עו"ד שיינפלד

פסק דין

במסגרת הבקשה שבפניי עתר המבקש למתן הוראות כיצד לנהוג על מנת לשמור על שלומו ורווחתו של המשיב 2 וזאת מאחר והוא מתנגד מכל וכל להליך רפואי פולשני (RIRS) אשר הגורמים הרפואיים והטיפוליים סבורים שהוא נחוץ לשמירה על שלומו ובריאותו.

רקע

1. המשיב 2 (להלן: "מ"), יליד 1957, רווק וללא ילדים, מתמודד עם מחלת הסכיזופרניה משנת 2017, מתגורר בהוסטל "XXX" המיועד לאנשים המתמודדים עם מגבלה נפשית ותחלואה גופנית כרונית נלווית.

2. בשל בעיות חוזרות ונשנות בדרכי השתן מהן סובל מ', בחודש נובמבר 2019 עבר מ' ניתוח במסגרתו הוכנס "סטנט" (תומכן) ל"אורטר" (צינור השופכן) הכליה השמאלית.

בית משפט לענייני משפחה בבאר שבע

א"פ 47596-07-20

תיק חיצוני:

לטענת המבקש (להלן: "הקרן") מאז הניתוח סובל מ' מדלקות חוזרות בדרכי השתן אשר הביאו בין היתר לאשפוזו. בחודש מאי 2020 אושפז מ' בבית החולים XXX, ובעקבות בדיקות שונות שנערכו להערכת מצבו הרפואי, הומלץ על ביצוע הליך רפואי פולשני מסוג RIRS (אורטרוסקופיה) לצורך ריסוק אבנים בכליה והוצאת הסטנט. הגורמים הרפואיים והטיפוליים סבורים כי הליך זה נחוץ לשמירה על שלומו ובריאותו של מ'.

3. בשל מצבו הרפואי והנפשי של מ', ועל רקע התנגדותו לעבור את ההליך הרפואי, עתר היועמ"ש שבמשרד הרווחה, במסגרת הליך א"פ 65147-05-20 (להלן: "התיק הקשור"), למינוי "הקרן" כאפוטרופא על ענייניו הרפואיים והאישיים של מ'.

נוכח הבקשה בתיק הקשור, מצאתי למנות למ' עורך דין מייצג מטעם הלשכה לסיוע משפטי (להלן: "עו"ד המייצגת"), כאמור בהחלטתי מיום 31.5.20.

ביום 13.7.20, לאחר קיום דיון במסגרתו נשמעו עמדות הצדדים, מינתי את הקרן כאפוטרופא לענייניו הרפואיים והאישיים של מר מ' וזאת למשך שלושה חודשים.

בצו מינוי האפוטרופוס הנ"ל ציינתי כי:

"אין בצו מינוי זה כדי להתיר לאפוטרופוס שימוש באמצעי כפיה פיזיים לשם הבאת מר מ' לאשפוז לצורך ניתוח וככל שנדרש על האפוטרופוס לפנות בבקשה מתאימה למתן הוראות מביהמ"ש".

צו מינוי האפוטרופוס הנ"ל הוארך למשך שישה חודשים נוספים ביום 29.09.20.

4. נוכח התנגדותו הנחרצת של מר מ' לביצוע ההליך הרפואית הגישה האפוטרופא-הקרן את הבקשה שבתיק זה ביום 21.07.20.

לבקשתה צירפה הקרן אסופה של מסמכים רפואיים אודות מצבו של מר מ', תעודת רופא מיום 26.05.20 חתומה על ידי הפסיכיאטר ד"ר א' לפיה מר מ' אינו מסוגל לטפל בענייניו, ומסמך רפואי מיום 30.06.20 חתום על ידי האורולוג ד"ר ד' המתייחס לפרוצדורה הרפואית המבוקשת (חשיבות הפרוצדורה, נחיצותה, דחיפותה, סיכוייה ואלטרנטיבות חלופיות).

בית משפט לענייני משפחה בבאר שבע

א"פ 47596-07-20

תיק חיצוני:

מאחר ובתגובתה מיום 27.07.20 ציינה עורכת דין שיינפלד – עו"ד מייצגת למר מ' כי **"מעיון בבקשת המרכז, עולה בבירור כי לא נשקפת למ' סכנת חיים"** הגישה ביום 05.08.20 ב"כ הקרן הודעת עדכון אליה צירפה תעודת רופא מיום 29.07.20 חתומה על ידי האורולוג ד"ר ד', ובין היתר צויין בה כי **"בגלל שסטנט נמצא כבר מעל שנה, מצטברת אבנית, מה שחוסם את דרכי השתן ויוביל בסוף לחסימה שמסכנת את חייו באופן חד משמעית"**.

5. ביום 30.8.2020 התקיים דיון בבקשה שבתיק זה תוך שבמסגרתו עמד מר מ' על התנגדותו החד משמעית לביצוע ההליך הרפואי.

כשנשאל מר מ' לעמדתו ביחס לפרוצדורה הרפואית המבוקשת עלה כי מר מ' סבור כי עת אושפז בבית החולים XXX (לצורך הכנסת הסטנט) הוצאה ממנו כליה שלא בהסכמתו ושלא בידיעתו וכי הוא מאמין כי מבקשים לאשפזו בשנית כדי להוציא מגופו את הכליה השנייה דבר אשר יביא למותו.

6. בדיון ההמשך אשר התקיים ביום 08.09.20 בהעדרו של מר מ', טענה עו"ד שיינפלד כי אמצעי הכפייה בהם מבקשת הקרן להשתמש, הנם קיצוניים בהינתן מצבו הרפואי הנוכחי של מר מ' אשר אינו מצוי במצב מסכן חיים. נטען כי תעודת הרופא הוגשה על ידי הקרן כאשר הרופא כלל לא פגש את מר מ' ולא בדק אותו, וכי התעודה הרפואית ניתנה על סמך שיחה בין נציגי הקרן לבין הרופא ומשכך אין להסתמך עליה ואין ליתן לה כל משקל.

7. בהחלטתי מיום 10.09.20 הוריתי כי: **"לאחר שעיינתי באשר הוגש לתיק ובטרם מתן החלטה לגופה, בשים לב שתעודת הרופא נערכה מבלי שנערכה בדיקה פיזית למר מ', נוכח התנגדותו הנטענת, מצאתי לקבוע דיון בנוכחות הרופא המנתח ד"ר ד' לבחינת נחיצות ההליך הרפואי והחלופות. הצדדים יגישו שני מועדים מוסכמים בתאום עם הרופא עד ליום 15.9.20"**.

בהחלטתי מיום 15.09.20 נעניתי לבקשת הקרן וקבעתי דיון ליום 24.09.20 אליו יתייצב ד"ר נ'.

8. בדיון שהתקיים ביום 24.09.20 העיד הרופא, ד"ר נ', כי למרות שלא פגש את מר מ' הוא יכול להסביר אודות מצבו הרפואי של מר מ' ונחיצות הפרוצדורה הרפואית המתבקשת בהסתמך על המסמכים הרפואיים שהוצגו בפניו.

בית משפט לענייני משפחה בבאר שבע

א"פ 47596-07-20

תיק חיצוני:

לבקשת בית המשפט סקר ד"ר נ' את מצבו הרפואי של מ' והסביר את מהות הפרוצדורה הרפואית המבוקשת ואת אופן ביצועה.

בין היתר הסביר ד"ר נ' כי:

"לשאלת בית המשפט משיב כי החשש שלנו הוא שאם הסטנט יישאר הוא ימשיך ליצור אבנים. זה יכול לגרום למחסום ולגרום לפעילות. דבר נוסף יש כאן חשש לדלקות... גם אם מ' היה מסכים הפעולה עדיין היתה צריכה להתבצע בהרדמה מלאה... לשאלת בית המשפט כרגע הוא לא בסכנת חיים אבל הוא יכול להיכנס לסכנת חיים...אני לא מכיר פעולה לא חודרנית כחלופה להותרת הסטנד... לשאלת בית המשפט האם יש חלופה שהיא לא חודרנית בעניין הסטנד ויש דרך להוציא את הסטנד במזעור פעולה חודרנית משיב שלא ושאלין אפשרות כזו... ולשאלת בית המשפט אין בניתוח הזה סיכון יוצא דופן וזה ניתוח די שגרתי...אתה מסכן את המטופל יותר אם אתה משאיר את הסטנד לאורך זמן יותר מאשר אתה מבצע את הפרוצדורה".

בסיום הדיון נאות ד"ר נ' לבקשת בית המשפט לפגוש את מר מ' בהוסטל וזאת בניסיון להסביר לו את מהות ההליך הרפואי המבוקש ולנסות לקבל את הסכמתו לביצוע הפרוצדורה הרפואית.

יוער כי סברתי כי מפגש בין הרופא לבין מר מ' במקום המצאו בהוסטל, להבדיל ממפגש כפוי בבית חולים, יכול ויסייע כדי לרתום את מר מ' להליך המבוקש ולהסיר את התנגדותו.

9. בעדכון שהתקבל על ידי עו"ד המייצגת ביום 25.9.20, נמסר כי אף לאחר השיחה שקיים ד"ר נ' עם מר מ' בהוסטל, נותר מ' בסירובו לבצע את הפרוצדורה הרפואית.

ללא קשר לתוצאות המפגש שבין ד"ר נ' ובין מר מ' בהוסטל, מצאתי להודות לד"ר נ' אשר נענה בחיוב לבקשה לא שגרתית של בית המשפט, וכשבסיום הדיון פגש את מר מ' במקום מושבו.

בית משפט לענייני משפחה בבאר שבע

א"פ 47596-07-20

תיק חיצוני:

טענות הצדדים:

10. טענת הקרו:

כאמור ב"כ הקרן עתרה, מכוח סעיף 68 (ב) לחוק הכשרות המשפטית והאפוטרופא, לקבלת הוראות מבית המשפט נוכח התנגדותו של מר מ' לבצע את הפרוצדורה הרפואית תוך שהפנתה לעמדת הגורמים הרפואיים והטיפוליים.

לשיטת הקרן הפרוצדורה הרפואית נדרשת מבחינת רפואית, השארת הסטנט בגופו של מר מ' מסכנת אותו ועלולה להביא להחרפת מצבו, ועל בית המשפט להורות על ביצוע הפרוצדורה חרף התנגדותו של מר מ'.

כן טענה הקרן כי המסמכים הרפואיים בעניינו של מר מ' ובכלל זה תעודת הפסיכיאטר ד"ר א' מיום 26.05.20 מלמדים כי שיפוטו פגום וכי התנגדותו לפרוצדורה הרפואית הנה למעשה התנגדות שלא מדעת. מדובר בפרוצדורה רפואית שאינה מורכבת ואף שגרתית.

יצוין כי לאחר שנשמעו טענות עו"ד שיינפלד, ונוכח התנגדותו העקבית של מר מ' לביצוע ההליך הרפואי, הודיעה באת כוח הקרן ביום 11.10.20 כי היא מותירה ההחלטה בבקשתה לשיקול דעת בית המשפט.

11. טענות ב"כ היועמ"ש:

ב"כ היועמ"ש, טענה בתחילה כי על פי המידע שהוצג בפני בית המשפט, מר מ' אינו מבין את חשיבות ההליך הרפואי או את חומרת מצבו הבריאותי ואינו מסוגל לקבל החלטות בנושא. לפיכך יש ליתן לקרן הנחיות מקדימות אשר יאפשרו תיאום מועד לניתוח ושימוש באמצעים המתאימים להבאתו של מ' לניתוח. הודגש כי שימוש באמצעי כפיה פיזיים ייעשו כמוצא אחרון בלבד ויעשו לאחר ניסיונות משולבים של הקרן וצוות ההוסטל להביא את מר מ' לניתוח ללא שימוש באמצעים אלה.

ב"כ היועמ"ש טענה כי יש במסמכים הרפואיים אשר הוצגו בפני בית המשפט כדי לקבוע את נחיצות ההליך הרפואי, אשר אמור למנוע הדרדרות במצבו הרפואי של מ'.

בית משפט לענייני משפחה בבאר שבע

א"פ 47596-07-20

תיק חיצוני:

בסופו של יום ובהודעתה מיום 11.10.20 הותירה ב"כ היועמ"ש את ההחלטה לשיקול דעת בית המשפט.

12. טענת עו"ד שיינפלד – עו"ד מייצגת:

עו"ד שיינפלד טענה כי אין להיעתר לבקשה ואין לכפות על מ' פרוצדורה רפואית שלא בהסכמתו גם אם היא אינה מדעת. לא הוכח שלמר מ' נשקפת סכנת חיים ומשכך אין דחיפות המצדיקה שימוש בכוח לצורך ביצוע ההליך הרפואי.

עו"ד שיינפלד הפנתה לסעיף 15 (3) לחוק זכויות החולה, תשנ"ו-1996 (להלן: "**חוק זכויות החולה**"), בעניין ביצוע פעולה רפואית שלא בהסכמת המטופל, וטענה כי על פי חוק זה, ניתן לכפות על מטופל טיפול רפואי במצב חירום רפואי בלבד, ומר מ' אינו עונה להגדרה זו. לשיטתה המסגרת המשפטית המתאימה לבחינת הבקשה שבפניי בית המשפט הנה חוק זכויות החולה שהנו חוק ספציפי מאוחר לחוק הכשרות המשפטית והאפוטרופא.

עוד טענה עו"ד שיינפלד, כי מאחר ועסקינן בעניינו של אדם שעונה להגדרת חולה נפש, יש לבחון הבקשה לביצוע פרוצדורה רפואית בכפוף למגבלות החוקיות שהגדיר המחוקק במספר חוקים וביניהם החוק לטיפול בחולי נפש, אשר בהעדר מסוכנות למטופל או לאחרים אינו מאפשר שימוש באמצעי כפיה לצורך טיפול רפואי, ובמיוחד כזה שאינו דחוף.

לטענת עו"ד שיינפלד בית המשפט אינו יכול להסתמך על שני המסמכים הרפואיים עליהם חתם ד"ר ד' (מסמך רפואי מיום 30.06.20 ותעודת רופא מיום 29.07.20) ואשר הוגשו לבית המשפט מבלי שד"ר ד' בדק פיסית את מר מ'.

לשיטתה במסגרת סמכותו של ביהמ"ש מכוח חוק הכשרות המשפטית והאפוטרופסות, בבואו לתת הוראות ישקול בית המשפט את רצונו של מ' - המתנגד לביצוע ההליך הרפואי, העדר דחיפות ההליך הרפואי, הפגיעה האפשרית ככל שתכפה עליו הפרוצדורה הרפואית בהינתן מצבו הנפשי, וסיכויי השיפור באיכות חייו – אשר אינה צפויה להשתנות הואיל ואינו מתלונן על כאבים במצבו הנוכחי.

בית משפט לענייני משפחה בבאר שבע

א"פ 47596-07-20

תיק חיצוני:

עו"ד שיינפלד הדגישה כי מ' עקבי בהתנגדותו לביצוע ההליך, חרף המלצות הגורמים המטפלים, ומשכך, בהעדר מצב חירום רפואי, מספיקה התנגדותו, גם אם איננה מדעת, כדי לעמוד בנטל הקבוע בחוק וכדי שהפרוצדורה הרפואית לא תכפה עליו.

דיון והכרעה

המתווה המשפטי:

13. נוכח טענות הצדדים בדבר המסגרת המשפטית המתאימה לדיון בבקשה, ובהינתן כי הוראה על ביצוע טיפול במי שלא ניתן לקבל הסכמתו אפשר שתשען על אדנים משפטיים שונים, וביניהם: חוק הכשרות המשפטית והאפוסטרופוסות, תשכ"ב-1962; חוק זכויות החולה, תשנ"ו-1996; וחוק לטיפול בחולי נפש, תשנ"א-1991, מצאתי לדון תחילה במתווה המשפטי הרלוונטי למקרה שבפני.

14. חוק הכשרות המשפטית והאפוסטרופוסות – מגדיר את דרכי קבלת ההחלטות בענייניו של אדם שמונה לו אפוסטרופוס וקובע בסעיף 67 ו (ב)(4) כדלקמן:

"בעניין אישי מהותי או בעניין רפואי מהותי, אם האדם מתנגד בשעת מעשה לפעולה, גם לאחר שהאפוסטרופוס ניסה להגיע עמו להסכמה; נותרה מחלוקת בין האדם לאפוסטרופוס ינסה האפוסטרופוס להגיע עמו להסכמה, ואם לא הגיע עמו להסכמה – יפנה לוועדת אתיקה כמשמעותה בחוק האמור או לבית המשפט בבקשה למתן הוראות, לפי העניין".

סעיף 68(א) לחוק הכשרות המשפטית והאפוסטרופוסות, מסמך את בית המשפט לנקוט באמצעים **"הנראים לו"** לצורך שמירה על ענייניו של אדם שמונה לו אפוסטרופוס:

"בית המשפט רשאי, בכל עת, לבקשת היועץ המשפטי לממשלה או בא-כוחו או לבקשת צד מעוניין ואף מיזמתו הוא, לנקוט אמצעים זמניים או קבועים הנראים לו לשמירת ענייניו של קטין, ושל אדם שמונה לו אפוסטרופוס, אם על-ידי מינוי אפוסטרופוס זמני או אפוסטרופוס-לדיון, ואם בדרך אחרת; וכן רשאי בית המשפט לעשות, אם הקטין או האדם שמונה לו אפוסטרופוס פנה אליו בעצמו".

בית משפט לענייני משפחה בבאר שבע

א"פ 47596-07-20

תיק חיצוני :

סעיף 68(ב) לחוק זה קובע את התנאים למתן הוראות על ידי בית המשפט בדבר ביצוע ניתוח או נקיטת אמצעים רפואיים אחרים :

"היתה הבקשה להורות על ביצוע ניתוח או על נקיטת אמצעים רפואיים אחרים, לא יורה על כך בית המשפט אלא אם שוכנע, על פי חוות דעת רפואית, כי האמצעים האמורים דרושים לשמירת שלומו הגופני או הנפשי של הקטין או האדם שמונה לו אפוטרופוס, לאחר ששקל את רצונו של האדם, חשיבות הטיפול, נחיצותו, דחיפותו, הפגיעה האפשרית באורח חייו ואת סיכויי השיפור באיכות חייו של האדם".

15. חוק זכויות החולה קובע כי טיפול רפואי דחוף במי שלא ניתן לקבל הסכמתו מדעת מתאפשר בהתקיים התנאים הקבועים בסעיף 15(3), כדלקמן :

"בנסיבות של מצב חירום רפואי רשאי מטפל לתת טיפול רפואי דחוף גם ללא הסכמתו מדעת של המטופל, אם בשל נסיבות החירום, לרבות מצבו הגופני או הנפשי של המטופל, לא ניתן לקבל את הסכמתו מדעת; טיפול רפואי המנוי בתוספת הראשונה יינתן בהסכמת שלושה רופאים, אלא אם כן נסיבות החירום אינן מאפשרות זאת."

16. ואילו חוק טיפול בחולי נפש - מתייחס לאדם המוגדר כחולה נפש וקובע תנאים מצטברים לשימוש באמצעי כפייה לצורך טיפול דחוף : מחלה הפוגמת במידה ניכרת בכושר שיפוטו של המטופל, סיכון פיזי מידי למטופל או לזולתו וסירוב להיבדק על ידי פסיכיאטר (סעיפים 6 ו-9 לחוק טיפול בחולי נפש).

17. הגם שחוק זכויות החולה וחוק טיפול בחולי נפש הנם חוקים שנחקקו לאחר חקיקת חוק הכשרות המשפטית והאפוטרופסות כטענת עו"ד שיינפלד, לדידי הם אינם מבטלים את ההסדר המשפטי הקיים בחוק הכשרות המשפטית והאפוטרופסות ובכלל זה סעיף 68 (ב) לחוק.

בית משפט לענייני משפחה בבאר שבע

א"פ 47596-07-20

תיק חיצוני :

משמונה לאדם אפוט' מכוח חוק הכשרות המשפטית והאפוט', הרי שיתר ההסדרים שבחוק זה חלים עליו, בין אם הוא עונה להגדרת חולה נפש ובין אם לאו, וזאת לצד אדנים משפטיים אחרים אשר עומדים בנוסף לחוק הכשרות המשפטית והאפוט' אך לא במקומו.

שעה שמינה בית המשפט לאדם אפוטרופוס מכוח חוק הכשרות המשפטית והאפוטרופוסות, רשאי בית המשפט לפעול בהתאם לחוק זה על מנת לתן הוראות לאפוטרופוס כיצד לפעול במצב של העדר הסכמה. אדם אשר מונה לו אפוטרופוס, יכול שיופעלו לגביו מספר מערכות חוקים זו לצד זו, ואין מערכת חוקים אחת מצרה את הסמכות לפעול על פי מערכת החוקים האחרת.

כל פרשנות אחרת, השוללת את סמכותו של בית המשפט לפעול על פי חוק הכשרות המשפטית והאפוטרופוסות, ובכלל זה ריקון מתוכן או צמצום של סעיף 68(ב) לחוק, יכול ותביא לפגיעה בשלומם וביטחונם של מי שמונה להם אפוטרופוס, תמנע הגשת בקשות מתאימות לבית המשפט ופיקוח משפטי הולם, ותצר את ידיו של בית המשפט מלסייע לאדם הזקוק לעזרה (ראה החלטותי בתמ"ש 16-11-26081 וכן בע"א 16-12-43893 לעניין שימוש בפרוצדורה של נזעי חשמל).

18. יתרה מזו, תחולתו של סעיף 68 (ב) לחוק הכשרות המשפטית והאפוט' רחב יותר מתחולת סעיף 15 (3) לחוק זכויות החולה המוגבל "מצב חירום רפואי" בלבד. ברי כי ההסדר שבחוק זכויות החולה לא יצר הסדר שלילי למתן סעדים למצבים רפואיים אחרים שאינם עונים להגדרת "מצב חירום רפואי".

19. יוער כי בפרושו של חוק מאוחר, יוצאים אנו מן ההנחה כי המחוקק לא נתכוון לבטל או לצמצם חקיקה קודמת, שאילו עמד עניין הביטול או הצמצום לנגד עיניו, היה קובע לעניין זה הוראה מפורשת (ראו רע"א 5587/97 היועמ"ש נ' פלוני). עוד יצוין כי בשנת 2016, במקביל לתיקון לחוק זכויות החולה, בוצע תיקון חקיקתי נרחב לחוק הכשרות המשפטית והאפוטרופוסות שתכליתו מתן האפשרות לאדם לממש את רצונו ובחירותיו והגבלת הפגיעה בחירותו של אדם אשר מונה לו אפוטרופוס. ולפיכך אין ממש בטענה כי חוק זכויות החולה וחוק חולי נפש עדיפים על פני חוק הכשרות המשפטית והאפוט' מאחר והם מאוחרים לו.

בית משפט לענייני משפחה בבאר שבע

א"פ 47596-07-20

תיק חיצוני:

לגופו של עניין:

20. משמצאתי כמפורט לעיל כי בעניינו של מר מ' וביחס לבקשה שבפני, חל חוק הכשרות המשפטית והאפוטרופסות, וכמצוות סעיף 68(ב) לחוק, על בית המשפט לאזן בין מספר פרמטרים כדלקמן: **רצונו של האדם, חשיבות הטיפול, נחיצותו, דחיפותו, הפגיעה האפשרית באורח חייו וסיכויי השיפור באיכות חייו של האדם.**

21. **רצונו של מר מ' – מר מ' מתנגד לביצוע ההליך הרפואי.** התנגדותו נסמכת בין היתר, על הבנתו השגויה שהיא תולדה של מחלתו הנפשית, כי מדובר בהליך רפואי שעניינו כריתת כליה. הליך רפואי זה נתפס בעיניו כמסיים חיים בהינתן מחשבתו שכליה אחת כבר הוצאה מגופו במסגרת אשפוזו הקודם בבית החולים.

ברי כי התנגדותו של מר מ' הנה התנגדות שאינה מדעת, אך להבנתי, גם רצון זה יש לשקלל ואין לבטלו במחי יד. יודגש בעניין זה כי לשון סעיף 68 (ב) לחוק המתייחס ל"רצונו של האדם" אינו מגביל את בית המשפט לרצון מדעת בלבד. (ראה לעניין ההתחשבות ברצונו של אדם אשר מונה לו אפוטרופוס זה גם החלטתי בתיק 2200-08-17 בעניין הוצאת קשישה מביתה בניגוד לרצונה).

תפיסתו השגויה של מר מ' בדבר הפרוצדורה הרפואית המתבקשת כמפורט לעיל תשליך מן הסתם על מידת התנגדותו ככל שבית המשפט יחליט לכפותה עליו. כאמור, מר מ' תופס את הפרוצדורה המבוקשת כגזר דין מוות, וברי כי התנגדותו תהיה עזה ואלימה כהתנגדות אדם המבקש להגן על חייו מפני המוות. התנגדות זו תחייב שימוש באמצעי כפיה לרבות שימוש בכוח כדי להביאו לבית החולים ולהכניסו לחדר הניתוח. שימוש באמצעי כפיה כאלו ובכלל זה שימוש בכוח יכול ואינם מידתיים ואינם נדרשים בנקודת הזמן הנוכחית.

22. **חשיבות הטיפול, נחיצותו, דחיפותו – מהחומר שהוצג בפני עולה כי מדובר בהליך רפואי בעל חשיבות רבה, קיימת נחיצות ואף דחיפות לבצעה – אם כי לא ברף הגבוה בנקודת הזמן הנוכחית. אין ספק כי מדובר בפרוצדורה רפואית שאינה מורכבת, אך מחייבת במקרה של מר מ' בשל מחלתו הנפשית הרדמה מלאה ואשפוז בבית החולים.**

בית משפט לענייני משפחה בבאר שבע

א"פ 47596-07-20

תיק חיצוני:

23. הפגיעה האפשרית באורח חייו של המטופל וסיכויי השיפור באיכות חייו – כמצוות סעיף 68 ב לחוק על בית המשפט לבחון את מצבו של החולה ככל שלא תבוצע הפרוצדורה, אך בנוסף עליו לבחון את השלכות הפרוצדורה על המטופל ככל שזו תבוצע הן מבחינה רפואית והן מבחינה נפשית.

אין ספק כי ביצוע הפרוצדורה הרפואית בעניינו של מר מ' תטיב את מצבו הרפואי, אולם נוכח התנגדותו העקבית שבבסיסה מחלת הנפש ממנה הוא סובל ועוצמת התנגדותו, יכול ויגרם לו נזק נפשי משמעותי אשר יביא חלילה להתדרדרות מצבו הנפשי באופן ש"הבא לברך יוצא מקלל".

במקרה דנן, בחרה המבקשת, עליה מוטל הנטל, שלא להציג בפני כל חוות דעת בתחום הפסיכיאטריה בדבר ההשפעה האפשרית של כפיית הפרוצדורה על נפשו של מר מ' והסתפקה בהצגת הנחיצות הרפואית בלבד. דומני כי בעת זו קיימת תובנה לחיבור שבין בריאות הגוף לבין בריאות הנפש, וכי לא ניתן להפריד בין השניים. בריאותו של אדם, גם זו שמונה לו אפוטרופוס, כוללת הן את בריאותו הרפואית והן את בריאותו הנפשית.

24. ביום 12.11.20 עדכנה הקרן כי ביום 11.11.20 נערכה פגישה נוספת עם מר מ' בניסיון לקבל הסכמתו לקיום הפרוצדורה הרפואית המבוקשת. בפגישה נכחו בין היתר פסיכיאטר ועו"ס מטעם ההוסטל. באותה פגישה עדכן מר מ' שאין לו כל בעיה במתן שתן ומרגע ששמע את המילה "בית חולים" ביקש לסיים את השיחה והנוכחים יצאו מחדרו. עוד עדכנה הקרן כי מר מ' ממשיך לקבל אנטיביוטיקה.

25. לאור האמור לעיל ובהעדר חוות דעת בתחום הפסיכיאטריה בדבר השלכות כפיית הפרוצדורה על נפשו של מר מ', בהעדר דחיפות רפואית ברף הגבוה, ובאיזון הכולל, מצאתי, בנקודת הזמן הנוכחית, ושלא מבלי היסוס, שלא להיעתר לבקשת הקרן.

26. למען שלמות התמונה אציין כי אין ספק כי הקרן הגישה את הבקשה שבפני מתוך דאגה כנה ואמתית למר מ' ותוך מילוי חובתה כאפוטרופא למר מ'.

בית משפט לענייני משפחה בבאר שבע

א"פ 47596-07-20

תיק חיצוני:

ככל שתהא חלילה החמרה במצבו הרפואי של מר מ', וככל שהמבקשת תצטייד בחוות דעת מתאימה בתחום הנפש בדבר השלכות כפיית הפרוצדורה הרפואית על מר מ', תוכל לחדש בקשתה.

המזכירות תמציא החלטתי זו לצדדים ותסגור את התיק.

מתיר פרסום פסק הדין בהשמטת שמות ופרטים מזהים.

ניתן היום, ד' כסלו תשפ"א, 20 נובמבר 2020, בהעדר הצדדים.

אלון גביון, נשיא